

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/39/2016
Identifikačné číslo spisu: 8015200510
Dátum vydania rozhodnutia: 14.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200510.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: T. bytom Ul. P. XXX/XX, L., zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom z Bratislavy, Sibírska 4, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 16. februára 2016, č.k. 4Sd/37/2015-31, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 16. februára 2016, č.k. 4Sd/37/2015-31, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne z 13.apríla 2015, č. XXX XXX XXXX X, z r u š u j e a vec jej v r a c i a na nové konanie.

Odporkyňa j e p o v i n n á zaplatiť navrhovateľovi k rukám advokáta JUDr. Mariána Ďurinu, Bratislava, Sibírska 4 náhradu trov právneho zastúpenia 566,74 eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom zo 16. februára 2016, č.k. 4Sd/37/2015-31, potvrdil rozhodnutie z 13. apríla 2015, č. XXX XXX XXXX 0, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok z 22. apríla 2014 podľa § 60, § 65, § 255 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Súd prvého stupňa mal preukázané, že žiadosťou spísanou dňa 22. apríla 2014 navrhovateľ požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku od XX. decembra XXXX. Právoplatným rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „MV SR“) bol navrhovateľovi od 1. februára 2010

priznaný výsluhový dôchodok podľa § 38, § 39, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona

č. 328/2002 Zb.“). Pre nárok a výšku výsluhového dôchodku bola zhodnotená doba základnej vojenskej služby bez kategórie funkcií od 1. októbra 1970 do 26. septembra 1972, doba trvania služobného pomeru v hasičskom a záchrannom zbore v II. kategórii funkcií od 1. augusta 1978 do 31. decembra 1999 a od 1. januára 2000 do 31. januára 2010 ďalšia doba príslušníka v hasičskom a záchrannom zbore

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dôchodkový vek 62 rokov navrhovateľ dosiahol dňa XX. decembra XXXX. K tomuto dňu nezískal najmenej 15 rokov dôchodkového poistenia (§ 65 zákona o sociálnom poistení), ale len 3255 dní obdobia dôchodkového poistenia, t.j. 8 rokov a 335 dní obdobia dôchodkového poistenia sociálneho poistenia vo všeobecnom systéme vrátane doby učebného pomeru v období od 1. septembra 1967 do 30. septembra 1970 a doby civilného zamestnania od 2. októbra 1972 do 31. júla 1978. Nárok na starobný dôchodok podľa § 65 zákona o sociálnom poistení mu vzniknúť nemohol. Krajský súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne a zákonné podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP tak, že neúspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie namietajúc jeho nezákonnosť. Uviedol, že rozhodnutím MV SR zo 6. apríla 2009 mu bol priznaný výsluhový dôchodok. Príslušníci hasičského a záchranného zboru boli v roku 2008 vyňatí z nevyhovujúceho všeobecného systému dôchodkového poistenia a zároveň boli priradení do osobitného dôchodkového systému, medzi vojakov a policajtov. Pri priznaní výsluhového dôchodku hasiča nie je vôbec zohľadnené jeho zaradenie do II. pracovnej kategórie, t.j. výpočet výsluhového dôchodku u zásahového hasiča a denného hasiča je v podstate rovnaký. To znamená, že zaradenie zásahového hasiča v II. pracovnej kategórii nie je nikde zohľadnené. Vo veci odvolania žiadal rozhodnúť podľa § 143k zákona č. 328/2002 Z.z., ktoré zákonné ustanovenie umožňuje, aby si hasiči, ktorým skončí služobný pomer medzi rokmi 2008 až 2010 mohli uplatniť nárok na dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z.. Odporkyňu žiadal zaviazat' na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 787,11 eur.

3.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadřila.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie bolo dôvodne podané.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej

ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení z dôvodu, že žiadateľ o starobný dôchodok ku dňu XX. december XXXX nepreukázal splnenie podmienky potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na starobný dôchodok.

Podľa § 1 ods. 1 a ods. 3 zákona o sociálnom poistení tento zákon vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním sociálneho poistenia a konanie vo veciach sociálneho poistenia.

Tento zákon sa nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, colníkov (ďalej len „policajt“), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, vojakov mimoriadnej služby (ďalej len „profesionálny vojak“), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 6 ods. 1 až 3 zákona o sociálnom poistení poistenec podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je nemocensky poistená, dôchodkovo poistená alebo poistená v nezamestnanosti podľa tohto zákona.

Poistenec podľa tohto zákona je na účely dôchodkového poistenia aj fyzická osoba, ktorá získala obdobie dôchodkového poistenia podľa § 60 ods. 2, 4 a 5.

Poistencom patria práva pri výkone sociálneho poistenia rovnako v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení ustanovenou osobitným zákonom.

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 65 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom do 31. decembra 2007) poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 1 a ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023

Zo spisov vyplýva, že odporkyňa preskúvaným rozhodnutím zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok, ktorý žiadal priznať od XX. decembra XXXX, kedy dovŕšil 62 rokov veku. Uviedla, že k tomuto dňu získal len 3255 dní dôchodkového poistenia, t.j. 8 rokov a 335 dní obdobia dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

Podľa § 143t ods. 2 a 3 zákona č. 328/2002 Z.z. hasič, ktorému skončí služobný pomer v období od 1. januára 2009 do 31. decembra 2010, môže požiadať Sociálnu poisťovňu o priznanie starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku podľa osobitného predpisu. Dňom podania žiadosti podľa odsekov 1 a 2 zaniká hasičovi nárok na výsluhové zabezpečenie podľa tohto zákona.

Základom pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku navrhovateľa na priznanie starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení z dôvodu splnenia vekovej podmienky 62 rokov podľa § 62 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v prípade posudzovaného navrhovateľa, ktorý skončil služobný pomer príslušníka Hasičského a záchranného zboru v Prešove dňa 31. januára 2010 je okrem iného aj aplikácia citovaného ustanovenia § 143t ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z.. Z právnej úpravy o sociálnom poistení, ktoré upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a cieľom je zabezpečiť, aby doby boli poistencovi pre vznik nároku na dávku starobného dôchodku poistencovi, ktorý bol v služobnom pomere Hasičského a záchranného zboru, založené na základe hodnotenia dôb poistenia (zamestnania) pre dávku dôchodkového poistenia.

Ustanovenie § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov preto nebráni vzniku nároku na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia aj príslušníkovi ozbrojeného zboru alebo ozbrojených síl, ktorý už dosiahol dôchodkový vek podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, splnil podmienky nároku na niektorú z výsluhových dávok a získal k tomuto dňu akúkoľvek hodnotiteľnú dobu poistenia vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia (nie dobu poistenia, vyžadovanú u poistenca, ktorý bol poistený výlučne vo všeobecnom systéme).

Odvolací súd poukazuje na osobitosť riešenia prejednávanej právnej veci na základe dobrovoľne spísanej a podanej žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok dňa 22. apríla 2014.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je v rozpore so zákonom o sociálnom poistení. Krajský súd rozhodnutie odporkyne potvrdil na základe nesprávneho právneho názoru, preto odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 veta prvá OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a § 250j ods. 2 písm. e/ OSP, rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutia odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne posúdiť nárok navrhovateľa na starobný dôchodok od XX. decembra XXXX po zohľadnení civilného zamestnania a určiť jeho výšku po vykonaní výpočtu dôchodku, zodpovedajúceho dobe zabezpečenia (poistenia) vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP, ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods.1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods.1 veta tretia OSP a § 492 ods. 2 SSP. Podľa výsledku konania úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v zmysle § 11 ods. 4, § 13a ods. 1 písm. a/, c/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhrada trov právneho zastúpenia bola priznaná v celkovej sume 566,74 eur. Právny zástupca navrhovateľa písomne podľa § 151 ods.1 OSP vyčíslil náhradu trov

právneho zastúpenia na súde prvého stupňa za tri úkony 193,59 eur (za jeden úkon po 64,53 eur) a spolu s režijným paušálom 25,17 eur (3x 8,39 eur podľa § 16 ods. 3 vyhlášky) a priznal mu aj náhradu trov odvolacieho konania za podané odvolanie v sume 66,- eur s režijným paušálom 8,58 eur. Z uplatnených trov konania odvolací súd priznal ostatné výdavky za ubytovanie v sume 16,- eur. Odvolací súd právnemu zástupcovi nepriznal cestovné osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Fabia 2 x 412 km z dôvodu, že pri použití osobného motorového vozidla spolu s vyčíslením trov nepreukázal. Odvolací súd mu tak priznal náhradu za cestové vlakom z Bratislavy do Prešova 2 x 19,94 eur a v súvislosti s použitím tohto dopravného prostriedku mu priznal aj náhradu za stratu času (jedna cesta 4 hodiny 54 minút, t.j. 9 polhodín /1 cesta) podľa § 17 ods. 1 vyhlášky (1/60-tina výpočtového základu x 8 polhodín) podľa uplatnenia advokátom 257,40 eur.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.